Nr. 18.

FREDERYK AUGUST

z Bożéy Łaski Król Saski Xiąże Warszawski etc.

Wszem w obec i każdemu z osobna komu o tém wiedzieć należy, wiadomo czyniemy, że Sąd Nasz Kassacyiny Xięstwa Warszawskiego wydał wyrok następuiący:

Działo się w Warszawie w Pałacu zwykłych posiedzeń Rady Stanu Krasińskich *zwanym, na posiedzeniu zgromadzonego Sądu Kassacyinego, dnia dwudziestego pierwszego Lutego, tysiąc ośmset dwunastego Roku.*

SĄD KASSACYINY

XIĘSTWA WARSZAWSKIEGO.

W sprawie Mikołaia Skoroszewskiego byłego Szambellana dworu Polskiego, w Rawiczu w Departamencie Poznańskim zamieszkałego, zanoszącego rekurs przeciw wyrokowi Sądu Appellacyinego wydziału pierwszego w dniu dwudziestym czwartym Lutego tysiąc ośmset dziewiątego roku między nim, a Franciszką z Mycielskich, pierwszym ślubem, teraz rekursuiącego, drugim Alexego Kosińskiego małżonką zapadłemu, przez Mecenasa Łukasza Bogusławskiego; mimo nie stawienia się strony do Kassacyi powołanéy, to iest pomienionéy Franciszki z Mycielskich Kossińskiéy, gdy od udowodnionego wręczenia iéy rezolucyi Kommissyi Podań i Instrukcyi na dniu dwudziestym piątym Października roku zeszłego, sprawę przyimuiącéy, czas Art. 42. i 44. Organizacyi Sądu Kassacyinego przepisany upłynął, a strona rekursuiąca sprawę popiera;

Maiąc

Maiąc sobie przełożony następuiący stan sprawy:

Teraźnieysza powołana wydała w dniu czternastym Stycznia tysiąc ośmset trzeciego przed Notaryuszem i w przytomności Kuratora *sexus*, na rzecz rekursuiącego, w ówczas męża swoiego skrypkt, mocą którego zobowiązała się, płacić mu co kwartał anticipative, po skończonym rozwodowym processie po złotych polskich tysiąc;

Rozwód nastąpił w dniu piętnastym Września tysiąc ośmset trzeciego, i Franciszka z Mycielskich teraz Kosińska dopełniała przyiętego na siebie obowiązku do S. Michała tysiąc ośmset czwartego. Od tego czasu wstrzymana wypłata, dała powód do processu w którym wyrok pierwszéy instancyi Regencyi Warszawskiéy w dniu trzydziestym Sierpnia tysiąc ośmset piątego wydany, wziąwszy tę zasadę iż zobowiązanie się Franciszki z Mycielskich Kosińskiéy zasądownie zdziałane według §§. 198. i 199. tyt: I. Części II. prawa powszechnego pruskiego nie ma mocy, rekursuiącego ze skargą oddalił; — Przeciwnie wyrok drugiéy instancyi w dniu dwudziestym dziewiątym Kwietnia tysiąc ośmset szóstego roku, uchylaiąc powyższą decyzyą zobowiązał teraz powołaną do płacenia zapisanéy pensyi.

Gdy dla zaszłych zmian kraiu, sprawa z odwołania się Franciszki Kosińskiéy w *revisorium* Berlińskim do skutku nie przyszła, Sąd Appellacyiny wyrokuiąc w niéy na dniu dwudziestym czwartym Lutego tysiąc ośmset dziewiątego, wyrok pierwszego Senatu Regencyi Warszawskiey oddalaiący rekursuiącego ze skargą potwierdził, — opieraiąc się na tychże samych §§. 198. i 199. tyt: I. Części II. prawa powszechnego pruskiego.

Przeciw temu wyrokowi zanosząc rekurs Mecenas Bogusławski utrzymuie:

że *nayprzód*, przytoczone przez Sąd Appellacyiny prawa nie są do obecnego przypadku stosowne;

że *powtóre* Sąd wyrokuiący popełnił obrazę wyraźnego prawa w §. 825. téyże części i tytułu obiętego.

§. 198. stanowi: „*we wszelkich przypadkach w których żona, w czasie trwaiącego małżeństwa ma się zobowiązać mężowi, lub na iego pożytek, do czego iéy prawa nie obowiązuią, czynność takowa lub umowa powinna bydź sądownie zdziałaną.*”

§. *następny 199. mieć chce: „iż z umów niesądowych między mężem a żoną nastąpionych mogą wprawdzie dla żony prawa, lecz nie obowiązki wypływać.”*

Prawa te zdaniem rekursuiącego nie były, do obecnéy sprawy właściwe, gdyż

1. zabraniać pomiędzy małżonkami niesądowych układów, nie ma prawodawca innego celu, iak tylko ochronić żonę od szkodliwych sobie obowiązków, któreby przyiąć mogła powodowana zbytnim przywiązaniem do męża; — w przypadku zaś teraźnieyszym, gdzie małżeństwo rozwód miało w zamiarze, gdzie ten zamiar sama powołana w danym rewersie odkryła; obawa takowa nie mogła mieć mieysca;
2. prawa przez Sąd wyrokuiący użyte, mowią *o trwaiącym małżeństwie*, tu zaś właśnie było rozwiązuiące się małżeństwo;
3. prawa te mówią o takich zobowiązaniach żony względem męża do których prawo iéy nie obowiązuie; — w sprawie zaś obecnéy przyiąć należy, iż mąż był stroną niewinną rozwodu, a zatém prawo do wynagrodzenia maiącą, iuż dla tego że on skarżył o rozwód, iuż dla tego że żona przez rewers wynagradzaiąc męża uznała iż mu się wynagrodzenie należy; iuż nareszcie dla tego że mąż zrzekaiąc się w processie rozwodowym wynagrodzenia dał poznać, iż miał prawo do niego;

a tak zdaniem rekursuiącego powyższe §§. 198. i 199. przez Sąd przytoczone, nie odpowiadaią wcale sprawie ninieyszéy, i Sąd wyrokuiący pominął wyraźny do przypadku właściwy §. 825. téyże części i tytułu, w następstwie §. 824. który obeymuiąc szczególny przepis na układy przy rozwodzie pomiędzy małżonkami zachodzące stanowi, w słowach:

§. 824. *„Umowy niesądownie zdziałane przez które małżonek niewinny (rozwodu) zrzeka się służącego sobie na mocy prawa wynagrodzenia, są dla niego nieobowiązuiące.”*

§. 825. *„przeciwnie zaś umowy które przez taż wynagrodzenie, dla uniknienia mitręgi i sporów proces u, na pewną summę, lub na danie pewnych rzeczy ustanowioném zostaie, są ważne, tak iak inne ugody pomiędzy małżonkami.”*

Tego ostatniego prawa obrazę przywodząc rekursuiący, i utrzymuiąc iż z porównania obu §§ów rewers powołanéy winien bydź w mocy swéy zachowanym, gdy ani mu ubliżać może ten zarzut, że był niesądownie zeznanym, i gdy w nim sama powołana uznała rekursuiącego, maiącym powód do wynagrodzenia;

domaga się na mocy Art. 10. pod liczbą 1. Organizacyi Sądu Kassacyinego, skassowania zaskarżonego wyroku, i w celu nowego rozsądzenia odesłania sprawy do innego Sądu Appellacyinego Wydziału.

Po wysłuchaniu Rapportu Kommissyi Podań i Instrukcyi, oraz wniosków Królewskiego przy Sądzie swoim Prokuratora, rekurs dostatecznie ugruntowanym znayduiącego;

SĄD KASSACYINY

zważywszy

iż wyrok zaskarżony stosuiąc do przypadku ogólne w §§. 198. i 199. tyt: I. części II. prawa powszechnego pruskiego zawarte przepisy, obraził wyraźny §. 825. tegoż tytułu, części i prawa, stanowiący szczególny przepis na przypadek zachodzącego między małżeństwem rozwodu;

Rekurs Mikołaia Skoroszewskiego byłego Szambellana dworu Polskiego, przeciw Franciszce z Mycielskich pierwszym ślubem rekursuiącego, drugim Alexego Kosińskiego małżonce, niestawaiącéy zaocznie rozsądzaiąc:

Wyrok Sądu Appellacyinego Wydziału pierwszego w dniu dwudziestym czwartym Lutego tysiąc ośmset dziewiątego roku zapadły kassuie— kwotę złotych polskich dwa groszy piętnaście od wpisu, i takąż od ninieyszego wyroku, przez stronę powołaną opłaconą mieć chce, też stronę na powrócenie kosztów rekursuiącemu skazuie i sprawę w celu nowego rozsądzenia Wydziałowi drugiemu Sądu Appellacyinego odsyła — mocą ninieyszego wyroku. —

(podpisano) (L.S) Jg. Sobolewski Z. Prezesa.
L. Osiński Pisarz S. K.

Wydrukować
Felix Łubienski
Minister Sprawiedliwości.

Zgodno z Oryginałem
(L.S.) *Antoni Joneman*
Sekretarz Jeneralny